

Še: zakaj smo obstruirali.

Slovenski poslanci so se začeli v deželni zbor posluževati najodločnejšega orožja, ki jim je po pravilniku na razpolago, namreč obstrukcije. Sovraštvo nemške večine proti slovenskim zahtevam je doseglo vrhunec, in vsled tega se slovenski poslanci niso smeli več obotavljati. Vsaka popustljivost bi pomenila veliko škodo za slovensko ljudstvo na Spodnjem Štajerskem. Dobro so premislili svoj korak, do katerega jih je privedlo sovraštvo, krivičnost in nasilnost nemške večine. Premnogo razlogov je govorilo za skrajni boj.

1. Nemška večina je na neolikani način zmerjala in psovala slovenske volilce in poslance, kakor viničarski pubje, prisiljeni, grda človečeta, neumneži itd.

2. V javni seji je odklonila večina dva slovenska predloga, v katerih se je zahtevala podpora za po točki in suši poškodovanim. Vsaj glede bede bi morala mirovati nemško-narodna nestrpnost, toda tudi tukaj jih je vodila edino-le strast in sovraštvo proti Slovincem. Istotako se je godilo slovenskim predlogom za strokovne šole.

3. V odsekih so odklanjali z mirno vestjo naše različne gospodarske in narodne zahteve, n. pr. našo zahtevo po železnici do Gornjega grada, za podporo pogorelcem, po povodnji poškodovanim, za podporo gospodinjstvi šoli v Teharjih; na drugi strani pa so metali denar ven za šudmarko, šulverein, za pesnika Kernstocka itd.

4. Slovenski jezik je nemška večina na grd način zaničevala ter hotela skleniti popravi, po katerem bi se sploh ne smela nikdar več slišati slovenska beseda v deželni zbornici.

5. Brez dovoljenja občine okolice Celje so hoteli sedaj iztrgati kos zemlje tej občini ter ga priklopiti mestni občini Celje. Prostost občin bi s tem sila trpela, in ako se enkrat kaj takega dopusti, potem lahko nemška večina prikroja občine, kakor ona hoče, in v svoji nemško-nacionalni strasti se ne bi nič več ozirala na svobodno voljo občanov.

6. Posebno pa je bil nevaren napad na spodnještajersko šolstvo. Deželni šolski svet in okrajne šolske svete so hoteli s postavo tako spremeniti, da bi v njih vladali samo nemško-liberalni ljudje. Naši občine in naši ljudje bi pač morali debelo plačevati, govoriti pa nič.

7. Zraven je hotela nemška večina zvišati doklade na zemljiški, hišni in obrtni davek; našim vinogradnikom je vzela za 200.000 kron podpore; ni hotela nič vedeti o spremembi lovskega zakona itd.

Vse to in druge krivice, ki smo jih v listu že poročali, napotile so naše poslance, da so zaklicali nemški večini: Mi vam ne dovolimo proračuna, ako ne odstopite od nameranih krivic, in ako storjenih ne popravite. Začeli so obstruirati proračun, in sicer dne 1. februarja. Od tistega časa ne puste naši poslanci posvetovanja naprej, ampak ga zavlačujejo z dolgimi govori in glasovanji, dokler se jim ne zagotovi, da se slovenskemu ljudstvu ne bo zgodila več nobena krivica.

Nemški listi in nemški poslanci seveda besnijo nad našimi zastopniki. Toda ti se ne vdaajo, ker vedo, da jih ljudstvo v Gradec ni poslalo kimat in se klanjat, ampak zastopat koristi volilcev in odbijati krivice na naše ljudstvo.

Krivice, ki se gode in se še nameravajo zadajati našemu narodu, so kričeče, vsled tega mora biti tudi odpor odločen. Hvala Bogu, naši poslanci so začeli z odločnim odporom.

Slovensko ljudstvo s ponosom zasleduje boj slovenskih poslancev ter jim navdušeno kliče:

Zivela odločnost za pravice našega slovenskega kmečkega ljudstva!

Deželni zbor štajerski.

Kakor poročamo na drugem mestu, so pričeli naši poslanci v deželni zbornici odločen boj proti nasilni nemški večini, ki važne slovenske predloge ne dopusti niti v odseke in pripravlja težke napade na naše posestno stanje.

Seja 31. prosinca.

Strokovna šola za lesno obrt v Velenju.

Dr. Verstovšek utemeljuje predlog, ki pozivlja deželni odbor, naj zahteva od ministrstva javnih del, ustanovitev strokovne šole za lesno obrt s slovenskim učnim jezikom v Velenju. Že med izvajanjem dr. Verstovška so kazali Nemci svojo nestrpnost z raznimi, ne ravno duhovitim medkljicami. Pri glasovanju o omejenem predlogu se je pa izvršilo prvo nasilstvo. Nemško-nacionalna večina je glasovala proti odkazanju tega predloga, ki je radi tega propadel.

Komisija radi osebnih dohodnine.

Dr. Benkovič se pritožuje, ker se je število udov te komisije zvišalo od 12 na 14, ker to nima drugega pomena, kakor da pride nekoliko več nacionalcev v komisijo. Predlaga, naj se poročilo vrne odseku. Večina seveda to odkloni.

Proračunska debata.

Za tem pride na vrsto proračun. Dr. Korošec odločno protestira proti temu, da bi se razpravljalo o

proračunu prej, kakor se predloge za pokritje primanjkljaja preštudira. Dr. Benkovič se mu pridružuje in konstatira, da se še ne ve, ali bo sprejeto zvišanje doklad, kakor je predlagano. Zahteva vsaj toliko časa, da bo lahko pregledal predložene predloge. Nemška večina se na vse to nič ne ozira in mirno otvori poročevalce pl. Kellersberg debato o proračunu.

Dr. Verstovšek govori.

Prvi poprime besedo dr. Verstovšek, ki v ostrih besedah biča večino, ki je skozi desetletja lahkomi-selno kupičila dolgove. Odločno obsoja tudi početje poslancev Einspinnerja, ki je imel tako drzno čelo, da je trdil pred vladarjem, ko je bil sprejet v avdienci, da Slovenci zavlačujejo uspešno delo v deželni hiši. To je podlo in samo priča o brezmejnem sovraštvu, ki ga goje nekateri do Slovencev.

Pri drugi točki proračuna: deželna uprava, se oglasi k besedi dr. Benkovič.

Dr. Benkovič govori.

G. poslanec kritizira postopanje večine s slovenskimi uslužbenci in se pritožuje nad zapostavljanjem Slovencev pri deželni upravi. Ako bi imeli Slovenci le približno toliko pravic na Štajerskem, kakor jih imajo Nemci na Češkem, potem je pri nas narodno vprašanje rešeno. Ampak kar smatrajo Nemci na Češkem za pravično in pošteno, to smatrajo štajerski Nemci za provokacijo in razkosanje dežele. To nemško doslednost naj Bog razume.

Ko je bila ta druga točka proračuna sprejeta, se je vnela živahna debata k poslovniku. Dr. Korošec in dr. Benkovič odločno protestirata, ker hoče deželni glavar pred nadaljevanjem debate o zadevah, ki so na dnevnem redu, spraviti v razpravo več poročil deželnega odbora, ker je to kršenje poslovnika. Predlog dr. Benkoviča, da se preloži debata o še nerešenih točkah današnjega dnevnega reda, je bil sprejet.

Obstrukcija se začne.

Seja 1. februarja.

Predlogi za pokritje primanjkljaja.

Pri tej točki se oglasi k besedi dr. Korošec, ki izjavi, da bo Slovenski klub glasoval za odkazanje teh predlogov finančnemu odseku, kjer bo potem prilika, predloge natančno preresetati, posebno, ker bi nekateri močeno prizadeli našega kmeta. Dr. Robič pa predlaga, naj se proračunska debata preloži, ker je mnogo predlogov, ki so silne važnosti za proračun, še nepredelanih. Opravičeni predlog je bil pa odklonjen, in sedaj so začeli naši poslanci z dolgimi govori in raznimi predlogi obstrukcije.

Novak govori.

V krepkih besedah se pritožuje g. poslanec nad razmerami v preskrbovališčih, kjer je mnogo lenuhov, in pravi, da bi bilo iz kmečkega stališča najbolje, ako bi se ta postojanka sploh črtala. Izvajanja g. poslancev so vzdudila v zbornici večkrat buren smeh. Ker se tudi v tem slučaju ni oziralo na zahtevo poslancev Kmečke zveze, predlaga dr. Benkovič tajno sejo. Ko je bila seja zopet javna, povzame besedo

poslanec Vrečko,

poudarja v daljšem govoru potrebo ceste Pristova-Zibika in stavi nekaj spreminjavalnih predlogov. S tem so poslanci Kmečke zveze, katerim je bilo nemških nasilstev že preveč, pričeli s popolno obstrukcijo. Poslanec Vrečko je govoril večinoma slovenski. Za njim

govori poslanec Ozmeč

približno dve uri večinoma slovenski in stavi tudi spreminjavalne predloge. Zanimivo je, da so pri tem Nemci, ki so včasih trdili, da slovenščina ni opravičena razpravni jezik, velikokrat delali medkljice, zlasti Ornič. S tem so faktično pripoznali enakopravnost slovenščine z nemščino v deželni hiši vojvodine Štajerske. Ker je ravno okoli poldneva in je malo poslancev, razun slovenskih v zbornici, predlaga dr. Benkovič konec seje. Deželni glavar pa toliko časa ni dal tega predloga na glasovanje, dokler se ni posrečilo, spraviti toliko poslancev skupaj, da je bila seja sklepna.

Poslanec Terčelj govori.

Gospod poslanec govori o železnicih in cestah v celjskem, laškem, vranskem in gornjegrajskem okraju. Povdarja v nad eno uro trajajočem govoru potrebo cest in železnic. Biča neusmiljeno nemško večino, ker ima srce za nas Spodnještajerce na desni, in ne na normalni strani, kar pokaže pri vsaki priliki, kadar se gre za koristi Spodnje Štajerske. Govori obširno o potrebi železnice Polzela-Kamnik in Rečica-Gornji Grad. — Graja tudi počasnost deželnega odbora pri gradbi ceste Polzela-St. Ilj. Povdarja nadalje, da je naravnost sramota za Savinjsko dolino, ker imamo v sredini doline še sedaj v prosvetljenem 20. stoletju ceste v tako slabem stanju, kakor je ona iz Žaleca skozi Griže v Zabukovco. To pa dr. Kurovcu ni bilo po volji, ker je namreč oskrbnik dotične ceste njegov ljubljenec Roblek. Delal je samoumevno medkljice, za kar pa se govornik ni veliko zmenil.

Za tem pride zopet

poslanec Novak,

ki v dolgem slovenskem govoru, ki mnogokrat vzbuja bučen smeh, tako n. pr., ko imenuje deželnega glavarja staro tetko, ki igra klavir, utemeljuje svoj obstrukcionističen spreminjavalni predlog. Za njim utemeljuje svojega v več kot enournem govoru

poslanec Meško.

Potem gre veselo naprej. Vstrajnost in disciplina naših poslancev je vzgledna. Vsak je ves čas na svojem mestu in zastavi vse moči, da pribori priznanje slovenskemu ljudstvu. V tej seji, ki se je zaključila šele ob 12. uri zvečer, ne da bi nemška večina zlomila slovenski odpor, so govorili še poslanci Pišek, dr. Verstovšek in dr. Benkovič, ki so vsi vstrajno dovršili svojo nalogo. Dr. Verstovšek je govoril kar 4 ure, dr. Benkovič pa 3.

Na praznik, dne 2. t. m. so konfirirale vladne stranke s Slovenci, kateri pa seveda ne morejo odstopiti od svojih zahtev. Slovenski klub je imel ta dan tudi sejo, kateri je vestno pretresel položaj in izdal izjavo, ki smo jo objavili že v zadnji številki.

Seja 3. februarja.

Pogajanja, ki so se vršila, so prinesla Slovincem lep uspeh. Zahtevali so namreč, naj zbornične seje v toliko skrajšajo, da se bo dobil čas za pogajanja. Nekateri nemški prenapeteži so sicer odklonili a limine vsaka pogajanja, a večina jih je pustila na cedilu, in seja je bila že ob 4. uri popoldan zaključena.

Med tem pa, ko se vrše v kuloarjih konference in razgovori, gospodari v zbornici slovenska obstrukcija, nezlomljena in neustrašena. Danes je prvi govoril dr. Jančič, ki je raztegnil svoja slovenska izvajanja na 2 uri. Za njim je govoril dr. Kurovec, ki se tudi pridruži obstrukciji. Potem pride do besede poslanec Vrečko.

Vrečko govori.

G. poslanec govori 3 ure in v svojih izvajanjih oriše potrebo cest v svojih volilnih okrajih Šmarje-Rogatec in se vneto zavzame za stavbo okrajnih cest II. razreda.

Priporočal je tople deželni vladi, naj se zanima za ceste v imenovanih okrajih. S klicem: Odprite svoja gluha ušesa in svoje zakrknjeno srce že vendar enkrat za slovenski Spodnji Štajer, konča svoj zanimiv govor. Akoravno je govoril že tri ure, ni pokazal g. poslanec nobene utrujenosti in bi bil, ako bi bilo potrebno, govoril še v naprej. Na vso zbornico je napravilo silen vtis, ker so naši kmečki poslanci tako izborni in tako dolgo govorili. Med nemškimi kmeti takih mož ni.

Seja 4. febr.

Poslanec Ozmeč govori.

k točki „Ceste in železnice.“ V ostrih besedah riše, kako krivično se postopa s Slovenci in sploh s spodnještajerskim ljudstvom glede gospodarskih težej. Glede cest vladajo pri nas gorostasne razmere. Odločno protestira, da bi se samo gornji in srednji Štajer preskrbel z dobrimi cestami, južni del dežele pa bi se zapostavljal.

V tej seji je odgovoril cesarski namestnik grof Clary na interpelacijo poslancev dr. Verstovška radi pritožb občanov pri Sv. Martinu na Paki glede onesnaženja Pake po Woschnaggovi tovarni v Šoštanju.

Na to je bila seja že okoli poldneva zaključena, ker se je hotel namestnik ta dan pridno posvetovati s posameznimi poslanci glede položaja v štajerski dež. zbornici.

Seja 5. febr.

Poslanec Robič protestira

ker se je hotelo v včer. seji učnega odseka razpravljati o točki, ki niti v zbornici, še manj pa v odseku ni bila naznanjena. Razpravljati bi se moralo o zakonskem načrtu, ki ne zadeva samo deželnega šolskega sveta, ampak tudi okrajne in krajne šolske svete, da siceravno ta načrt še ni bil predložen in je popolnoma nov. Proti takemu neparlamentarnemu postopanju govornik odločno ugovarja in se zavaruje.

Ker energične besede gospoda odbornika niso bile ljube, so ga pričeli motiti z neslanimi in nerodnimi medkljicami. To je naše poslance silno razvnetilo in prišlo je do tako burnih prizorov, da je moral predsednik sejo prekiniti. Naši poslanci so v krepkih medkljicah dali duška svojemu ogorčenju nad neparlamentarnim nasiljem nemških svobodomiselcev in so jim povedali v brk, da tako ne gre naprej.

Posebno poslanec Vrečko je povedal trakar-skemu dr. Negriju nekoliko prav gorkih.

Ko je bila seja zopet otvorena,

govori zopet odbornik Robič,

ki temeljito obračuna z Wastianom, ki je hotel zagovarjati postopanje večine, a se mu je poskus popolnoma ponesrečil. Slovenski poslanci priredijo poslancu Robiču, ko konča, burno ovacijo.

Za tem

govori poslanec Novak,

ki raztegne svoj slovenski obstrukcionistični govor do 12. ure. Njegova izvajanja so bila zanimiva, kakor vedno.

Po njegovem govoru je bila seja zaključena.